

10. 11. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Promlčecí doba nejen u přestupků provozovatele vozidla dle § 125f zákona o silničním provozu

Dne 1. 7. 2017 nabyl účinnosti zákon č. [250/2016](#) Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, a byla zrušena ustanovení upravující prekluzivní lhůtu v zákonu o silničním provozu, tedy § 125e zákona č. [361/2000](#) Sb. S účinností nové právní úpravy došlo také ke změně terminologie, přičemž dosavadní konstrukce lhůt pro zánik odpovědnosti nahradil institut promlčecí doby. Tento článek je zaměřen na zásadní změny v právní úpravě zániku odpovědnosti z důvodu uplynutí promlčecí doby nejen u přestupků provozovatele vozidla.

Přestože nový zákon zavádí pojem promlčecí doba, tak se terminologicky de facto jedná o prekluzivní lhůtu, ke které se přihlíží z úřední povinnosti, a jejím uplynutím odpovědnost za přestupek zaniká. Nicméně v souladu s běžně užívanou terminologií v trestním právu hmotném, v němž se také hovoří o promlčení trestní odpovědnosti, se upřednostnilo užití tohoto pojmosloví. Ustanovení o lhůtě určující zánik trestnosti deliktu je institutem hmotněprávním a ne procesní překážkou správního postihu. Úzce souvisí s uplatněním zásady nullum crimen sine lege, protože stanovení podmínek trestnosti činu musí nutně zahrnovat nejen vymezení, jaké činy jsou trestné, ale i po jakou dobu je lze stíhat.[1]

Právní úpravu promlčecí doby v zákoně č. [250/2016](#) Sb., lze rozdělit do dvou kategorií s ohledem na to, kdy byl přestupek[2] provozovatele spáchán. První skupinu tvoří přestupky provozovatele spáchané před účinností nové právní úpravy, tedy do 30. 6. 2017. Druhou skupinu představují přestupky spáchané ode dne 1. 7. 2017.

Spácháno do 30. 6. 2017

V § 112 odst. 1 věta 1. zákona č. [250/2016](#) Sb., je uvedeno, že odpovědnost za dosavadní jiné správní delikty se posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; podle tohoto zákona se posoudí jen tehdy, jestliže je to pro pachatele příznivější.

V duchu zásady zákazu retroaktivity podle čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod a § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, se odpovědnost za dosavadní jiné správní delikty posoudí podle dosavadních zákonů, pokud nebude nový zákon pro pachatele příznivější.[3]

Tento zákon však obsahuje zvláštní přechodné ustanovení vůči výše uvedenému, které upravuje vztah „nové“ promlčecí doby a „staré“ prekluzivní lhůty.

Vzhledem k tomu, že ustanovení o lhůtách pro zánik odpovědnosti za správní delikty upravené ve zvláštních zákonech, by nabytím účinností nového zákona působila vůči obecné právní úpravě jako lex specialis, což není žádoucí, upravuje přechodné ustanovení speciálně běh promlčecích lhůt.[4]

„Ustanovení dosavadních zákonů o lhůtách pro projednání přestupku nebo jiného správního deliktu, lhůtách pro uložení pokuty za přestupek nebo jiný správní delikt a lhůtách pro zánik odpovědnosti za

přestupek nebo jiný správní delikt se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nepoužijí. Odpovědnost za přestupek a dosavadní jiný správní delikt však nezanikne dříve, než by uplynula některá ze lhůt podle věty první, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.” [5]

Nová právní úprava obsahuje speciální ustanovení týkající se běhu lhůt u přestupků spáchaných před účinností tohoto zákona, přičemž odpovědnost za tyto přestupky nezanikne dříve, než by uplynula lhůta podle dosavadní právní úpravy. Nejprve je tedy nutné posoudit, která právní úprava obsahuje delší lhůtu pro zánik odpovědnosti.

Dle dosavadní právní úpravy musí být řízení zahájeno do **2 let** ode dne, kdy se správní orgán o správním deliktu **dozvěděl**. Odpovědnost za přestupek provozovatele zanikne nejpozději do **4 let**, ode dne, kdy byl spáchán. [6] Dle zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, musí být řízení zahájeno **do 1 roku od spáchání**, odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději **3 roky** od jeho spáchání.[7] Pokud jde o přestupek s horní hranicí pokuty alespoň 100 000 Kč, odpovědnost zaniká nejpozději do 5 let od jeho spáchání. Toto ustanovení se však na přestupek provozovatele neužije, protože dle zákona o silničním provozu lze uložit za tento přestupek pokutu v maximální výši 10 000 Kč.[8]

Z výše uvedeného plyne, že u přestupků provozovatele vozidla spáchaných před 1. 7. 2017 platí lhůty pro zánik odpovědnosti dle dosavadních právních předpisů, protože jsou delší:

„Odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže o něm příslušný orgán nezahájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán.”[9]

„Na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby; obdobně to platí pro odpovědnost fyzické osoby za správní delikt podle § 125f.” [10]

K přijetí nové právní úpravy se také vyjádřil Nejvyšší správní soud, když uvedl, že vzhledem k přechodnému ustanovení § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, není v případě spáchání přestupku provozovatele před účinností tohoto zákona nová právní úprava příznivější.[11]

V rozhodnutí o přestupku provozovatele je tedy vhodné kromě dosavadních právních ustanovení vztahujících se k zániku odpovědnosti uvádět také zmíněné ustanovení přechodné, jehož citací správní orgán účastníku řízení dostatečně osvětlí, že i nová právní úprava pro něj není příznivější, neboť v případě přestupku provozovatele vozidla odkazuje na dosavadní právní úpravu.

Lze se setkat s názory, že ani prekluzivní lhůta nesmí být v rozporu se zásadou retroaktivity, jak je to uvedeno v § 112 odst. 1 zákona č. [250/2016](#) Sb., a má se posuzovat podle nové právní úpravy, protože je pro pachatele příznivější, to jest kratší. Tento výklad by byl však v rozporu s § 112 odst. 2 tohoto zákona, který nabízí speciální úpravu dosavadních lhůt a se samotným úmyslem zákonodárce, který byl vyjádřen ve výše citované důvodové zprávě.

Spácháno od 1. 7. 2017

Dle nové právní úpravy činí promlčecí doba 1 rok,[12] nejedná-li se o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč, zde se promlčecí doba zvyšuje na 3 roky.[13]

Délka promlčecí doby je odstupňována dle horní hranice sazby pokuty, která vypovídá o vyšší typové závažnosti přestupku. Trestnost typově závažnějších přestupků by z důvodu ochrany společenských zájmů a preventivně-represivní funkce správního trestání měla zaniknout za delší dobu než v případě typově méně závažného přestupku.[14]

Zvláštní zákon však může obsahovat speciální úpravu spočívající v delší promlčecí době. Promlčecí doba počíná běžet dnem následujícím po dni spáchání přestupku (např. přestupek spáchán **1. 7. 2017**, promlčecí doba začne běžet dne **2. 7. 2017** a uplyne **2. 7. 2018**, v tento den by tedy odpovědnost za přestupek zanikla).[15]

S účinností od 1. 7. 2017 byla v zákonu o silničním provozu zrušena ustanovení upravující prekluzivní lhůtu. Zákon č. 361/200 Sb., tak zvláštní úpravu spočívající v delší promlčecí době neobsahuje, a užije se obecná úprava obsažená v zákoně č. [250/2016](#) Sb., která počítá také s přerušením a stavením promlčecí doby. Konstrukce institutu stavení a přerušení promlčecí doby byla opět zvolena po vzoru trestního zákoníku.[16]

Přerušení promlčecí doby

Přerušením promlčecí doby začíná běžet nová promlčecí doba. Nastane-li zákonem předpokládaný důvod, promlčecí doba, která dosud uplynula, přestane mít význam a počne běžet nová v délce stanovené pro daný přestupek[17] (v našem případě tedy v délce 1 roku).

Zákonem předpokládané důvody jsou tyto: oznámení o zahájení řízení o přestupku; vydání rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným nebo vydáním rozhodnutí o schválení dohody o narovnání.[18]

U přestupku provozovatele nepřichází vydání rozhodnutí o schválení dohody o narovnání v úvahu. Důvodem pro přerušení promlčecí doby je tedy jen oznámení o zahájení řízení nebo vydání rozhodnutí, kterým bude obviněný uznán vinným.

Přerušením promlčecí doby vydáním rozhodnutí o přestupku se zamezí tomu, aby promlčecí doba uplynula v rámci odvolacího řízení. Zavedení tohoto institutu je naprosto dostačující proto, aby byl pachatel přestupku před uplynutím promlčecí doby řádně potrestán.[19]

Příklad

Přestupek byl spáchán **1. 7. 2017** a dne **1. 9. 2017** bylo účastníku řízení doručeno oznámení o zahájení řízení. Doručením tohoto oznámení dochází k přerušení promlčecí doby a začíná běžet doba nová, která uběhne dne **1. 9. 2018**. Jestliže dne **1. 2. 2018** bylo vydáno (tj. vypraveno) rozhodnutí, kterým byl obviněný uznán vinným, opět dochází k přerušení této doby, a nová promlčecí doba uplyne dne **1. 2. 2019**. Pokud účastník řízení podá odvolání a odvolací správní orgán napadené rozhodnutí zruší a věc vrátí správnímu orgánu I. stupně, doba se nepřerušuje (nejednalo se o rozhodnutí, kterým by byl obviněný uznán vinným). Aby nedošlo k zániku odpovědnosti za přestupek z důvodu uplynutí promlčecí doby, musí správní orgán vydat nové rozhodnutí, kterým bude obviněný uznán vinným, do **1. 2. 2019**.

Obtíže mohou nastat v situacích, kdy je nejprve zahájeno řízení o přestupku s řidičem vozidla, které musí být zastaveno, protože obviněnému nebylo spáchání skutku prokázáno,[20] a následně je zahájeno řízení o přestupku s provozovatelem vozidla. Zde je správní orgán povinen zahájit řízení s provozovatelem do 1 roku od spáchání, tedy do **1. 7. 2018**.

Byla-li promlčecí doba přerušena, odpovědnost za přešupek zaniká nejpozději 3 roky od jeho spáchání (u přešupků přísněji postižitelných je to 5 let).[21] I tato doba se však prodlužuje, pokud dochází ke stavení promlčecí doby.[22]

Začne-li promlčecí doba běžet dne **2. 7. 2017**, tak odpovědnost v případě přerušení této doby zaniká nejpozději **2. 7. 2020**. Toto datum však není konečné, protože může dojít opět k prodloužení promlčecí doby v důsledku stavení promlčecí doby.

Stavení promlčecí doby

Stavením promlčecí doby se rozumí, že po určitou zákonem vymezenou dobu promlčecí doba neběží. Po odpadnutí důvodu pro stavení promlčecí doby její běh pokračuje.[23]

Do promlčecí doby se nezapočítává doba, po kterou se pro tentýž skutek vedlo trestní řízení; po kterou bylo řízení o přešupku přerušeno proto, že bylo možné očekávat uložení trestu obviněnému z přešupku za jiný skutek v trestním řízení, přičemž správní trest, který lze uložit v řízení o přešupku, je bezvýznamný vedle trestu, který by bylo možné uložit v trestním řízení; po kterou se o věci vedlo soudní řízení správní, nebo po kterou trvalo podmíněné upuštění od uložení správního trestu.[24]

U přešupku provozovatele je relevantním důvodem pro stavení promlčecí doby vedení soudního řízení.

Příklad

Budeme-li pokračovat ve výše uvedeném příkladu a správní orgán I. stupně vydá po vrácení věci k novému projednání dne **5. 1. 2019** nové rozhodnutí, kterým bude obviněný uznán vinným, opět dochází k přerušení promlčecí doby, která uplyne dne 5. 1. 2020. Toto rozhodnutí bude následně potvrzeno rozhodnutím odvolacího správního orgánu, proti kterému bude dne **5. 8. 2019** podána žaloba. Podáním žaloby dochází ke stavení promlčecí doby. Od vydání rozhodnutí, kterým byl obviněný uznán vinným, do podání žaloby uběhlo 7 měsíců (**5. 1. - 5. 8. 2019**). Dne **5. 5. 2020** vydal soud rozsudek, kterým napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil k novému projednání. Od vydání rozsudku běží zbytek promlčecí doby (5 měsíců), která uplyne **5. 10. 2020**, kdy také zanikne odpovědnost za přešupek. Přestože měla odpovědnost zaniknout nejpozději **2. 7. 2020**, z důvodu stavení promlčecí doby se tato doba prodloužila až do **5. 10. 2020**.

Závěr

U přešupků provozovatele spáchaných do 30. 6. 2017 se použijí dosavadní ustanovení o prekluzivních lhůtách, přestože právní úprava v § 30 a násl. zákona o odpovědnosti za přešupky a řízení o nich, je pro pachatele příznivější, protože v § 112 odst. 2 tohoto zákona je upraveno speciální přechodné ustanovení, které stanovuje, že odpovědnost za přešupek a dosavadní jiný správní delikt nezanikne dříve, než by uplynula některá ze lhůt podle dosavadní právní úpravy.

U přešupků provozovatele spáchaných od 1. 7. 2017 činí promlčecí doba 1 rok, která se však staví a přerušuje. Promlčecí doba se přerušuje oznámením o zahájení řízení o přešupku nebo vydáním rozhodnutí. Byla-li promlčecí doba přerušena, odpovědnost za přešupek zaniká nejpozději 3 roky od jeho spáchání. Do promlčecí doby se nezapočítává doba, po kterou se o věci vedlo soudní řízení správní.

Mgr. et Bc. Lenka Přichystalová

e-mail: lenka.prichystalova@centrum.cz

-
- [1] Vládní návrh zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, včetně důvodové zprávy, s. 162-163.
- [2] Dříve správní delikt (dle § 112 odst. 1 zákona č. [250/2016](#) Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, se na dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, hledí ode dne účinnosti tohoto zákona jako na přestupky podle tohoto zákona).
- [3] Vládní návrh zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, včetně důvodové zprávy, s. 225.
- [4] Vládní návrh zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, včetně důvodové zprávy, s. 225.
- [5] § 112 odst. 2 zákona č. [250/2016](#) Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.
- [6] § 125e odst. 3 zákona č. [361/2000](#) Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění účinném do 30. 6. 2017.
- [7] § 32 odst. 3 zákona č. [250/2016](#) Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.
- [8] § 125e odst. 3 zákona č. [361/2000](#) Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění účinném do 30. 6. 2017.
- [9] § 125e odst. 3 zákona č. [361/2000](#) Sb., o provozu na pozemních komunikacích ve znění účinném do 30. 6. 2017.
- [10] § 125e odst. 5 zákona č. [361/2000](#) Sb., o provozu na pozemních komunikacích ve znění účinném do 30. 6. 2017.
- [11] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2017, sp. zn. 3 As 266/2016.
- [12] § 30 písm. a) zákona č. [250/2016](#) Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.
- [13] § 30 písm. b) zákona č. [250/2016](#) Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.
- [14] Vládní návrh zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, včetně důvodové zprávy, s. 162.
- [15] Ministerstvo vnitra, odbor legislativy a koordinace předpisů. Průvodce zákonem č. [250/2016](#) Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. str. 30 - 31.
- [16] § 34 zákona č. [40/2009](#) Sb., trestní zákoník.
- [17] Ministerstvo vnitra, op. cit. str. 31.
- [18] § 32 odst. 2 zákona č. [250/2016](#) Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.
- [19] Vládní návrh zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, včetně důvodové zprávy, s. 162.
- [20] § 86 odst. 1 písm. c) zákona č. [250/2016](#) Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.
- [21] § 32 odst. 3 zákona č. [250/2016](#) Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.
- [22] Ministerstvo vnitra, op. cit. str. 31.
- [23] Ministerstvo vnitra, op. cit. str. 30.
- [24] § 32 zákona č. [250/2016](#) Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

[*] Zdroje:

- Ministerstvo vnitra, odbor legislativy a koordinace předpisů. Průvodce zákonem č. [250/2016](#) Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor legislativy a koordinace předpisů, 2017, 72 s. ISBN 978-80-87544-44-0.

- Vládní návrh zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, včetně důvodové zprávy. Sněmovní tisk 555/0, část č. 1/2. Návrh zákona včetně důvodové zprávy [online]. 2017 Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna [cit. 25.10.2017]. Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2.10.2017, sp. zn. 3 As 266/2016, Nejvyšší správní soud [online]. Nejvyšší správní soud, © 2003-2010 [cit. 25.10.2017]. Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)